

Przedmiotowy system oceniania z religii dla klasy pierwszej liceum

„Przedmiotowy System Oceniania z religii” został opracowany na podstawie „Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach” zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Częstochowie 19 września 2019 roku.

Przedmiotowy System Oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 373).

Najważniejsze punkty przedmiotowego systemu oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasie pierwszej.
4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym.
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia.
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów.
9. Kształtowanie sumienia.
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie.
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zdań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskej.

Ad. 2. Zasady

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
5. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
6. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
7. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu, kart pracy i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
8. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
9. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (prawnego opiekuna) przed lekcją.

10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów lub kartkówek.
11. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
12. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
13. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
14. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie pierwszej

1. Formy ustne:
 - Odpowiedzi ustne.
 - Opowiadania odtwórcze i twórcze.
 - Prezentacja (referat, prezentacja multimedialna).
2. Formy pisemne:
 - Sprawdziany, testy, kartkówki.
 - Zadania domowe.
 - Wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram).
 - Ćwiczenia wykonane podczas lekcji.
3. Formy praktyczne:
 - Realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia).
 - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej.
 - Tworzenie pomocy dydaktycznych.
 - Rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości o literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej).
 - Aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

Ad. 4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić zeszyt przedmiotowy.
- Pozytywnie zdać wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

Uczeń może:

- Uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem) za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne itp.
- Otrzymać ocenę celującą za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną).

Katecheta ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na 1 tydzień przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców (prawnych opiekunów) poprzez dziennik elektroniczny, w czasie konsultacji, wywiadówek lub dni otwartych.
- Udzielać informacji rodzicom, (prawnym opiekunom) oraz uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia.

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
 - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
 - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowych oraz na testach i kartkówkach.
 - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
 - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
 - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
 - Wydłużanie czasu pracy.
 - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadamianie rodziców (prawnych opiekunów) o ocenach ich dzieci lub podopiecznych odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Prowadzi zeszyt i odrabia zadania domowe
- Jest wzorem dla innych pod względem: pilności, odpowiedzialności, samodzielności.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań.
- Samodzielnie poszerza zdobytą na lekcjach wiedzę o przez lekturę Pisma Świętego, czytanie książek religijnych, prasy katolickiej, korzysta ze stron internetowych o tematyce religijnej.
- Aktywnie uczestniczy w lekcji i biegle posługuje się zdobytą wiedzą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Prezentuje wiedzę wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- Jest odpowiedzialny i samodzielny.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Odznacza się dużą aktywnością na katechezie.
- Umie współpracować w grupie.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt, odrabia zadania domowe.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.
- Stara się dobrze współpracować w grupie.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt.
- Opanował łatwe, niezbędne wiadomości, umiejętności.
- Udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela.
- Stara się angażować w pracę grupy.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt.

- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie prowadził zeszytu.
- Nie opanował minimum programowego.
- Nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia oceny.

II. Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Biegle posługuje się zdobytą wiedzą.
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej.
- Uczestniczy w organizowanych konkursach.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- W życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Zna życiorys św. M. M. Kolbego.
- Potrafi omówić pojęcie wolności.
- Potrafi wyjaśnić na czym polega istota wiary.
- Potrafi wyjaśnić, dlaczego Biblia jest Księgą natchnioną i potrafi się nią biegle posługiwać.
- Potrafi scharakteryzować Osoby Trójcy Świętej.
- Charakteryzuje ewolucjonizm i kreacjonizm.
- Wie, co to jest Kościół, potrafi go scharakteryzować i omówić przymioty Kościoła.
- Zna podstawowe wydarzenia z historii Kościoła i z historii Kościoła w Polsce.
- Potrafi bronić wydarzeń z historii Kościoła.
- Podaje argumenty za boskością i człowieczeństwem Jezusa Chrystusa.
- Wie, czym jest wcielenie i jakie były powody zstąpienia Syna Bożego na ziemię.
- Potrafi opowiedzieć najważniejsze wydarzenia z życia Jezusa Chrystusa.
- Umie wyjaśnić czym jest grzech pierworodny.
- Potrafi scharakteryzować największe religie świata.
- Potrafi wyjaśnić, dlaczego ważne jest mądre korzystanie ze środków masowego przekazu.
- Rozumie istotę i konieczność modlitwy.
- Potrafi rozróżnić grzechy ciężkie i lekkie, a także je omówić.
- Zna poszczególne okresy roku liturgicznego.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, 6 Prawd Wiary)
- Posiada uzupełniony zeszyt i karty pracy.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Potrafi wyjaśnić, na czym polega istota wiary.
- Wie, co to jest Pismo Święte i potrafi się nim posługiwać.
- Potrafi uzasadnić, dlaczego Jezus Chrystus jest głową Kościoła.
- Podaje argumenty za boskością i człowieczeństwem Jezusa Chrystusa.
- Wie, co to jest Kościół i potrafi krótko scharakteryzować pojęcia m.in.: sobór, diecezja, dekanat, parafia.
- Potrafi scharakteryzować patrona roku oraz wymienienia patronów Polski.
- Rozumie istotę i konieczność modlitwy.
- Zna główne okresy roku liturgicznego.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość.
- Zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, 6 Prawd Wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt i karty pracy.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Wie, dlaczego Jezus Chrystus jest głową Kościoła.
- Wie, co to jest Kościół.
- Wie, czym jest Pismo Święte, z pomocą katechety się nim posługuje.
- Z pomocą katechety podaje argumenty za boskością i człowieczeństwem Jezusa Chrystusa.
- Rozumie istotę i konieczność modlitwy.
- Wie, co to jest adwent, Boże Narodzenie, wielki post, Wielkanoc.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość religijną.
- Zna podstawowe zagadnienia z „Małego Katechizmu” (m.in. Dekalog, Credo, 6 Prawd Wiary).
- Posiada uzupełniony zeszyt i karty pracy.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Wie czym jest Pismo Święte i dlaczego należy je szanować.
- Wie, co to jest Kościół.
- Rozumie istotę i konieczność modlitwy.
- Wie, co to jest adwent, Boże Narodzenie, wielki post, Wielkanoc.
- Troszczy się o osobistą dojrzałość.
- Zna Dekalog i Credo.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej, uczeń ma prawo do jednorazowej jej poprawy w terminie ustalonym z nauczycielem, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Poznanie Jezusa Chrystusa i Jego nauki.
- Opanowanie wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania katechezy na poszczególnych poziomach zgodnie z systemem oceniania.
- Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych.
- Znajomość omawianych symboli wiary.
- Znajomość okresów liturgicznych i rozumienie ich w kontekście biblijnym i życia chrześcijańskiego.
- Aktywne uczestnictwo w Eucharystii.
- Znajomość sposobów i rodzajów modlitwy oraz biblijnych wzorów modlitwy.
- Umiejętność rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim.
- Umiejętność reagowania na niewłaściwe zachowania.
- Odczytywanie własnych zadań we wspólnocie: parafialnej, rodzinnej, kościelnej, koleżeńskiej, szkolnej.
- Zaangażowanie w różne formy apostołstwa.
- Umiejętność wyrażania własnych opinii.
- Postawa akceptacji i tolerancji.